

HØGSKOLEN I SØR-TRØNDELAG

Høgskoleadministrasjonen

NOTAT

TIL: Høgskolestyret	Dato: 19. mai 2004
FRA: Høgskoledirektøren	Arkiv:
	HS-sak:

SAK: Delegasjon av vedtaksmyndighet fra Høgskolestyret

Tidl. sak(er):

Kopi til:

Vedlegg: Universitets- og høgskoleloven
Protokoll, HS-sak 17/2003, Org2002
Protokoll, HS-sak 54/2003, Adm2003
Protokoll, HS-sak 3/2004, Reglement for avdelingstyrene ved HiST
Protokoll, HS-sak 2/2004, Om tilsetninger ved Høgskolen i Sør-Trøndelag
Protokoll, HS-sak 21/2000, Delegering av myndighet til å fastsette egenbetaling
Protokoll, HS-sak 66/2000, Delegering av myndighet til å etablere fag og emner som er eksternfinansiert
Protokoll, HS-sak 57/2001, Retningslinjer for etablering av nye studier
Protokoll, HS-sak 77/2003, Kvalitetssystem ved HiST
Protokoll, HS-sak 9/2004, Oppnevning av opptakskomite
Forskrift om eksamen for Høgskolen i Sør-Trøndelag (HS-sak 43/2002)
Mandat for klagenemnda ved Høgskolen i Sør-Trøndelag

1. INNLEDNING

Om delegasjoner etter uh-loven

Universitets- og høgskoleloven har følgende formulering som sitt utgangspunkt for myndighetsutøvelsen ved institusjonene: § 5.1: *"Alle beslutninger truffet av andre enn styret, treffes etter delegasjon på styrets vegne og på dettes ansvar"*

I lovens §5.2 heter det videre: *"Styret kan delegere sin avgjørelsesmyndighet til andre ved institusjonen i den utstrekning det ikke følger av denne lov at styret selv skal treffe vedtak, eller det er andre særlige begrensninger i adgangen til å delegere "*

Uh-loven bruker følgende uttrykksmåter om vedtaksmyndighet:

- "Styret selv"*: Dette er saksforhold som loven eksplisitt nevner og som ikke kan delegeres
- "Styret vedtar/beslutter/bestemmer el."*: Dette er saksforhold som kan delegeres til andre ved institusjonen gjennom egne vedtak om dette.
- Flere steder i uh-loven nevnes for eksempel *"Institusjonen"* som det utøvende subjekt som skal fatte vedtak/gjøre beslutninger etc. I slike tilfeller er det også aktuelt at vedtaksmyndighet blir delegert fra styret til andre instanser ved institusjonen. Slik delegasjon vil også kunne forekomme uten at dette blir gjort til gjenstand for eksplisitte

vedtak. For eksempel vil det kunne "skjule" seg reelle delegasjoner i større vedtak som omhandler institusjonens organisasjons- og styringsstruktur/administrasjonsordning.

Behovet for delegering av vedtaksmyndighet ved HiST

Ved en stor og sammensatt høyskole som HiST vil det foreligge et utstrakt behov for delegering av vedtaksmyndighet fra styret til underliggende enheter/instanser. Slik delegasjon vil altså som en hovedregel foregå på grunnlag av egne styrevedtak som spesifikt nevner på hvilke områder styret overlater avgjørelsesmyndighet til f.eks. avdelingene, eller at delegering i prinsippet er gjort i forbindelse med større vedtak om organisering og styringsstruktur. På noen saksområder har det dessuten blitt nedfelt en praksis/sedvane med utgangspunkt i en fornuftig arbeidsdeling mellom sentralt og lokalt nivå, uten at dette har blitt formalisert gjennom egne styrevedtak.

Delegering skal skje i samsvar med gjeldende lover, forskrifter og reglementer, samt de rammer og mål som fastsettes av overordnet myndighet.

Delegering kan skje til rektor, avdeling (avdelingsstyre/dekan), høyskoledirektør og til særskilt oppnevnte nemnder, råd og utvalg.

Etter Org2002- og Adm2003-prosessene er det ved HiST behov for en gjennomgang av fordelingen av vedtaksmyndighet på sentrale saksområder. Dette innebærer en gjennomgang av tidligere sentrale delegasjonsvedtak og evt. avklaring av behov for ny delegering av avgjørelsesmyndighet på aktuelle områder. Dette gjelder i første rekke skillet mellom styret på de ene side og avdelingenes på den andre side.

2. OVERSIKT OVER EKSISTERENDE, SENTRALE DELEGASJONSVEDTAK, HØGSKOLEDIREKTØRENS VURDERING

2.1 Konsekvenser av Org2002-vedtaket

På mange saksområder er det ut fra prinsipper og konkrete vedtak nedfelt i Org2002-saken (HS-sak 17/2003) besluttet en utstrakt grad av delegasjon til avdelingsnivået i mange saksforhold av faglig og administrativ art. Avdelingsnivået kan her defineres til å innebære både avdelingsstyret og dekanen. I Reglement for avdelingsstyrene ved HiST (HS-sak 03/2003) finnes en nærmere avklaring av hvilke saker det tilligger avdelingsstyrene å gjøre vedtak i. Ut over disse er det i tråd med intensjonene i den nye styringsstrukturen ved HiST (Org2002), en klar forutsetning at dekanene skal ha et faglig og administrativt lederansvar, som innebærer beslutningsmyndighet på styrets vegne i en rekke viktige saker.

Som en følge av Org2002-saken ble det vedtatt opprettet to tverrfakultære programområder, *Program for aldring og eldreomsorg* og *Program for psykisk helsearbeid*. Der er på en del områder ønskelig at de samme prinsippene for delegasjonsvedtak som gjelder avdelingene, særlig mht. studiesaker, også kan anvendes for disse tverrfakultære programområdene. Det legges opp til at høyskolestyret i en egen sak gjør vedtak som beskriver delegasjon av myndighet på dette området (Jfr. etterfølgende HS-sak nr. 35/2004)

2.2 Budsjettfordelingsvedtak og vedtak om årsverksrammer

Høyskolestyrets årlige behandling av institusjonens tildelte budsjettbevilgning innebærer at det for hvert år tildeles økonomiske ressurser og tilhørende med tilhørende delegasjon av disposisjonsrett til avdelingene og høyskoledirektøren. Sett i et ansvars- og

myndighetsperspektiv er dette trolig det viktigste delegasjonsvedtak som styret fatter overfor de underliggende instanser ved høgsolen.

Vurdering:

Høgskoledirektøren anser det enkelte budsjettfordelingsvedtak som uttømmende mht. delegering av myndighet til disponering av tildelte budsjetter.

2.3 Personalområdet

Høgskolestyret har senest i januar 2004 presisert myndighetsforholdene knyttet til tilsettinger. i vedtak knyttet til praktisering av uh-lovens Kap. 8, Tilsettingsforhold. I HS-sak 2/2004, Tilsettingsmyndighet fra 2004 ved Høgskolen i Sør-Trøndelag, finnes en samlet beskrivelse av delegasjoner og regler for tilsettingsprosesser HiST. Dette vedtaket er bl.a. også grunnlaget for en etterfølgende revisjon og oppdatering av Personalreglement for HiST som våren 2004 har vært gjenstand for forhandlinger med tjenestemannsorganisasjonene. Dette ligger nå til endelig godkjenning i Arbeids- og administrasjonsdepartementet.

Innenfor personalområdet er det i tillegg slik at Høgskoledirektøren i kraft av sin stilling som institusjonens administrative leder sitter med fullmakter knyttet til lønnpolitikk, lønnsforhandlinger og øvrige personalpolitiske virkemidler.

Høgskoledirektøren er også i et konkret delegasjonsvedtak fra Høgskolestyrets side gitt myndighet til godkjenning av ekstra undervisningsarbeid ut over 300 timer pr. kalenderår (HS-sak 82/1999)

Vurdering:

Høgskoledirektøren anser de foreliggende vedtak om myndighetsforholdene på dette området som dekkende for behovet for delegasjoner i slike saker.

2.4 Studiesaker

Innen de saksområdene som gjelder studiesaker, har høgsolen som institusjon ansvaret for utforming av en lang rekke prinsipielle føringer og enkeltvedtak. Dette gjelder i hovedsak følgende områder:

- Etablering av studier, fastsetting av studieplaner/fagplaner
- Inngåelse av avtaler med eksterne samarbeidsparter
- Opptak av studenter
- Rett til å gå opp til eksamen
- Bortvising og utestenging
- Læringsmiljø
- Eksamen

Vurdering:

På flere av områdene er det, som anført ovenfor, er det foretatt delegasjon av vedtaksmyndighet til avdelingsnivået og til ulike nemnder og utvalg, så som Opptakskomiteen, Klagenemnda (behandles særskilt i pkt 2.5), Kvalitetsutvalget etc.

Ved HiST foreligger det innenfor studieområdet, inntil nå, fra styrets side følgende gjeldende vedtak som innebærer delegasjon fra styret til underliggende instanser. Høgskoledirektørens vurdering av de delegasjoner som er gitt som er gitt i den enkelt sak, kommenteres nedenfor:

- HS-sak 21/2000, Delegering av myndighet til å fastsette egenbetaling
(Jfr. vedlegg)

- HS-sak 66/2000, Delegering av myndighet til å etablere fag og emner som er eksterntfinansiert
(Jfr. vedlegg)

- HS-sak 57/2001, Retningslinjer for etablering av nye studier
(Jfr. vedlegg)

De tre ovennevnte delegasjonsvedtak (HS-sakene 21/2000, 66/2000 og 57/2001) slås sammen, dvs. oppheves og vedtas på nytt i samlet form. Retningslinjene bør samtidig revideres mht. til bruk av *studiepoeng* som betegnelse for omfanget av fag/studier og endringer i revidert UH-lov (28. juni 2002) mht. til institusjonenes adgang til å etablere fag/studier.

I tillegg vil høyskoleledelsen i samme saksforhold foreslå følgende endringer:

- Avdelingenes adgang til å etablere eksternt finansierte fag og studier med et omfang av inntil 29 studiepoeng avgrenses til avdelingens eksisterende fagkompetanse og fagportefølje.
- Retningslinjene for høring på studieplaner og annet relevant materiale ved etablering av nye studietilbud mykes opp mht. krav om høring, når det gjelder eksternt finansierte tiltak også med et omfang over 29 studiepoeng. Dette har sammenheng med at det i mange slike saker er behov å iverksette tilbudet på kort tid fra behovet blir meldt til det er aktuelt å starte opp.
- Myndighet til å fastsette egenbetaling delegeres til avdelingene i stedet for til "*det respektive avdelingsstyret selv*", som er formuleringen i en gjeldende vedtak (HS-sak 21/2000). Dette er i tråd med intensjonene i Org2002 knyttet til faglig og administrativ ledelse ved avdelingene.
- Nødvendige redaksjonelle endringer

- HS-sak 77/2003, Kvalitetssystem ved HiST
(Jfr. vedlegg)

Vedtaket i denne saken oppretter et permanent Kvalitetsutvalg ved HiST. Dette er gitt "*det overordnede ansvar for kvalitetssystemet ved HiST ihht. Universitets- og høyskolelovens krav om kvalitet, NOKUTs krav samt retningslinjer fra Høgskolestyret*". Det er ikke aktuelt med endring på dette punktet.

I tilknytning til denne saken kan det nevnes at HS-sak 62/2003, Læringsmiljøutvalg (Jfr. vedlegg), er det vedtatt at dette utvalget ikke ha avgjørende vedtaksmyndighet (Jfr. vedtakets pkt. 4). Det er ikke aktuelt å endre dette.

- HS-sak 9/2004, Oppnevning av opptakskomite
(Jfr. vedlegg)

Opptakskomiteens avgjørelsesmyndighet er definert i vedtakets pkt. 3, mens pkt 4. delegerer myndighet til avdelingene vedr. opptaksarbeidet uten for den nasjonale samordningen. Ingen behov for endring av de gitte delegasjoner på dette området.

- HS-sak 43/2002, Ny forskrift om eksamen for høghskolen i Sør-Trøndelag

(Jfr. vedlegg)

Eksamensforskriften legger med noen få unntak all avgjørelsesmyndighet til styret med rett til å delegere myndighet videre. Dette ble gjort i påvente av avklaringer vedr. høghskolens organisasjons- og styringsstruktur. Det er imidlertid en omfattende prosess å endre en forskrift. Reglene for dette er nedfelt i forvaltningsloven og forskriften skal kunngjøres i Lovdata. Eksamensforskriften ved HiST kan nå suppleres med et eget delegasjonsvedtak definere en relevant og tjenlig struktur for vedtaksmyndigheten i de saker som forskriften omhandler. De fleste av disse saksforholdene er det aktuelt å delegere til avdelingene.

2.5 Klagenemndas arbeidsområder:

I uh-loven, § 24.1 gis det anledning til at styret oppnevner en klagenemnd som på styrets vegne behandler og fatter vedtak i klagesaker. HiST har siden opprettelsen i 1994 hatt en slik klagenemnd. Mandatet for klagenemnda ved HiST (Jfr. vedlegg) ble sist fastsatt i HS-sak 86/1996 og har siden vært endret i tråd med sentrale pålegg iflg. Rundskriv fra KUF og gjennom vedtak i HS-sak 24/2003. Klagenemnda skal avlegge en årlig rapport om sitt arbeid til styret.

Vurdering:

Høghskoledirektøren ser ikke behov for å endre den delegering av vedtaksmyndighet som er gitt til klagenemnda.

Forslag til vedtak:

1. Høghskolestyret fastholder sine tidligere vedtak om delegasjoner i følgende styresaker:
 - 82/1999, Forslag til utfyllende reglement til særavtale om lønns- og arbeidsvilkår for undervisnings- og forskerstillinger ved HiST
 - 17/2003, Org2003
 - 2/2004, Tilsettingsmyndighet fra 2004 ved Høghskolen i Sør-Trøndelag
 - 77/2003, Kvalitetssystem ved HiST
 - 9/2004, Oppnevning av opptakskomite
 - 86/1996 og 24/2003, (vedr. mandat for styrets klagenemnd)
2. Høghskolestyret opphever vedtakene i styresakene 21/2000, 66/2000 og 57/2001. Styret fastsetter følgende:
 - I. ***Om etablering av nye fag og studier innenfor høghskolens økonomiske ramme:***
 - A. *Avdelingen utarbeider et forslag til studieplan for alle nye fag/studier som ikke bygger på en rammeplan. I sistnevnte tilfelle skal det utarbeides en fagplan som skal godkjennes i avdelingsstyret.*

- B. Som grunnlag for høgskolens arbeid med å etablere nye fag/studier skal det foreligge:
- vurdering av behovet, regionalt og nasjonalt
 - oversikt over lignende eller beslektede fag/studier ved egen eller andre institusjoner
 - oversikt over den faglige kompetanse ved avdelingen
 - opplysninger om bibliotek tjenester, IKT-ressurser og annen nødvendig infrastruktur
- C. Som ledd i høgskolens kvalitetssikring av fag/studier skal utkast til studieplan samt øvrig materiale nevnt under punkt B ovenfor, normalt sendes på høring til et utvalg av utdanningsinstitusjoner og aktuelle samarbeidsorganer ved etablering av fag/studier innenfor høgskolens økonomiske ramme. Høgskoledirektøren kan gjøre unntak fra kravet om høring.
- D. Etter høringsrunden utarbeider avdelingen et sammendrag av høringsuttalelsene og en begrunnelse for hvilke høringskommentarer det er tatt hensyn til og hvilke kommentarer som ikke er tatt til følge, og hvorfor. På bakgrunn av dette utarbeides nytt forslag til studieplan som godkjennes av avdelingsstyret før etableringssøknad fremmes for Høgskolestyret. Høgskolestyret kan i særskilte tilfelle dispensere fra kravet om at det skal foreligge en ferdig utarbeidet studieplan før vedtak om etablering.
- E. Alle relevante saksdokumenter sendes så til høgskoledirektøren som forbereder saksframlegg for Høgskolestyret. Dette gjøres senest 2 uker før Høgskolestyrets møte. Avdelingen, bør så fremt det er mulig, gjøre høgskoledirektøren oppmerksom på at de planlegger etablering av nye fag/studier i god tid før behandling i Høgskolestyret.
- F. Ved søknad om etablering av videreutdanninger skal søknaden inneholde rangeringsregler for studiet.

II. Om etablering av nye, eksternt finansierte fag og studier:

- A. Etablering av eksternt finansierte fag og emner med et omfang av inntil 29 studiepoeng på lavere grads nivå, avgrenset til avdelingens eksisterende fagkompetanse og fagportefølje, delegeres til avdeling.
- B. Nedlegging av eksternt finansierte fag og emner, midlertidig og permanent i samme omfang som avdelingene får myndighet til å etablere, delegeres til avdelingene. Avdelingene skal holde høgskolestyret orientert om etablering/nedlegging av fag og emner.
- C. Styret beholder retten til å etablere og nedlegge eksternt finansierte fag og studier med et omfang med og over 30 studiepoeng.

- D. For alle eksternt finansierte fag/studier skal avdelingene selv vurdere behovet for å sende studieplaner og andre relevante saksdokumenter på høring. Ved orientering til Høgskolestyret må det fremgå om saken har vært på høring.*

III. Om endring av studieplaner for etablerte fag og studier:

- A. Myndigheten til å fastsette endringer i fag- eller studieplaner for de utdanninger som allerede er vedtatt opprettet ved vedkommende avdeling, delegeres til avdelingen.*
- B. Høgskolestyret skal holdes orientert om endringer i fag- og studieplaner, herunder endringer i gjeldende rangeringsregler for videreutdanninger*

IV. Om egenbetaling:

Myndigheten til å fastsette egenbetaling for utdanningstilbud delegeres til avdelingene, som har ansvaret for å påse at vedtak knyttet til innføring av egenbetaling er i samsvar med de til en hver tid gjeldende sentrale regler og føringer.

3. Høgskolestyret delegerer til avdelingene å fatte vedtak i alle saker i forlengelsen av Forskrift om eksamen ved Høgskolen i Sør-Trøndelag, med unntak av følgende paragrafer i forskriften:
- § 4.6: om avholdelse av "ekstraordinær eksamen"
 - § 5.6: om "opphør av studierett"
 - § 11.5: om unntak fra sensurfristen
 - §11.6: om "kriterier for evaluering av vurderingsordningene"